

njenično je pitanje na koje treba odgovoriti u svakom pojedinom slučaju na temelju ocjene svih okolnosti iz kojih se može opravdano zaključivati o pravoj volji stranačka. U tom pogledu ne razlikuju se principi pomorskog prava od općih principa ugovornog prava. U ovom spornom slučaju tužitelj je postupao neoprezno kad je ne samo primio teretnicu sa naznakom vozarine koja je bila viša od ugovorne, nego je tako povišenu vozarinu i platio. Ipak se ova činjenica može prije pripisati nepažnji nego drugima motivima. Ni jedna okolnost posla ne upućuje na to da bi naručitelj bio našao da je brodarev zahtjev za povišenje ugovorene vozarine opravdan, pa da bi dosljedno tome bio pristao da na svoju štetu izmijeni ugovor o vozarini. Naprotiv, okolnosti posla upućuju na to da je do isplate povišene vozarine došlo zbog prekida ili neznanja osobe, koja je u ime tužitelja preuzela teretnicu, a čija pažnja je bila usredotočena na izvršenje ukrocaja, tj. na ispunjenje ugovora. Tako je došlo do toga da je brodar, za kojega tuženik odgovara, naplatio razliku koja mu nije pripadala i koju mu tužitelj nije bio dužan platiti. Dužan je stoga da ju vrati.

Valjalo je prema tome pobijanu presudu, kao donesenu na temelju pogrešne primjene materijalnog prava, preinačiti, pa tužitelju dosuditi i troškove cjelokupnog postupka.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 9.VIII 1963.

Vijeće: Ivo Bešker, Zvone Rihtman, Oskar Franić

Prevoz kamionom - Odnosi između kupca i prodavaoca nisu odlučni za stranke iz prijevoznog ugovora - Primaoc iz prijevoznog ugovora koji primi robu od vozara i potpiše prijevoznicu u kojoj je navedena klauzula da primaoc plaća troškove prijevoza, dužan je te troškove platiti, bez obzira što prema kupoprodajnom ugovoru nije obavezan primiti robu - Nije opravdan prigovor primaoca da nije znao da ne mora robu primiti, jer da je nadležni službenik u odnosno vrijeme bio odsutan

Tužitelj-vozar tuži primaoca radi isplate vozarine. Tuženik prigovara da mu je tužitelj dostavio neku količinu olova koju on uopće nije naručio, pa da ju je stavio svom pošiljaocu na raspolaganje. Prijevoz je naručilo poduzeće koje mu je dostavilo robu, pa da to poduzeće mora platiti vozarinu. Na ove tuženikove navode tužitelj odgovara da je u prijevoznici bilo navedeno da robu plaća primaoc, te da je sam primaoc tu prijevoznicu potpisao. Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu. Protiv te presude tužitelj je uložio žalbu. Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Odnosi između pošiljaoca robe i tuženika ne stoje u onoj pravnoj vezi prema odnosu između parničnih stranaka, kako to navodi tuženik u žalbi. Istina je, i nesporno je među strankama, da je pošiljalao robe pogrešno robu predao na prijevoz na adresu tuženikovu uz kluzulu da će tuženik platiti cijenu prijevozne usluge, očito također pod pretpostavkom da je poslao robu koja je bila stvarno namijenjena tuženiku. No tuženik je po stignuću robe imao vremena i mogućnosti: utvrditi da mu je pogrešno stigla roba, uskratiti preuzimanje robe, i time se osloboditi svake odgovornosti kako u vezi s robom, tako i u vezi s plaćanjem cijene prijevozne usluge. Činjenica, da je njegov službenik, koji je odnosnu robu naručivao, bio u to vrijeme poslovno izvan Zagreba, slučaj je koji se njemu desio, i manjak je u njegovoj organizaciji, da osim toga službenika u poduzeću ne postoji nijedna druga osoba, koja bi na temelju evidencija naručene robe, koje tuženik kao uredni privrednik mora voditi, mogla utvrditi da se radi o nenaručenoj robi, koju nije trebalo preuzeti od prijevoznika. Kada tuženik nije tako postupao, već je robu od prijevoznika preuzeo i potpisao prijevoznicu, u kojoj je sadržana klauzula da on plaća troškove prijevoza, onda je on time stupio s prijevoznikom u direktni pravni odnos, i time preuzeo obvezu da će prijevozniku platiti cijenu prijevozne usluge, i zbog toga je sam kriv za štetu koja mu je uslijed toga nastala.

Stoga se ukazuje neodlučnim sve ono što tuženik iznosi u vezi sa svojim odnosom prema pošiljaocu robe, jer se od toga časa tužitelja, kao prijevoznika, sve to više ne tiče.

Tuženik se ne može te svoje dužnosti osloboditi niti pozivanjem na činjenicu da između njega i pošiljaoca robe nije postojala valjana kupoprodajna pogodba, i da bi se tužitelj zbog toga mogao i trebao namiriti od pošiljaoca robe, koji je robu pogrešno uputio tuženiku. On na to pošiljaoca robe ne može siliti, jer je on neovisno od pošiljaočevog odnosa s tužiteljem kao prijevoznikom preuzeo obvezu, da će tužitelju platiti cijenu prijevozne usluge. A tuženik nije ni ustvrdio da se u vezi s bludnjom nastalom u pogledu pošiljanja robe na pogrešnu adresu može bilo što prigovoriti tužitelju kao prijevozniku i zbog toga ovaj ne može ni u kojem pogledu biti okrnjen u svojim pravima protiv tuženika.

Time se ne dira u pravo tuženikovo, da zatraži naknadu štete koja mu je nastala od pošiljaoca robe, koju mu je ovaj uzrokovao pogrešnom predajom robe na prijevoz na njegovu adresu, ukoliko za to postoje činjenične i pravne pretpostavke.

M.S.